RAAD VAN STATE
afdeling Wetgeving

advies 76.980/1/V
van 28 augustus 2024

over

een ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering ‘tot wijziging van de regelgeving over het omstandigheidsverlof voor de personeelsleden van het onderwijs’

‡LW-CIIYQECEI-HGJIAMW‡

Op 17 juli 2024 is de Raad van State, afdeling Wetgeving, door de Vlaamse minister van Onderwijs, Sport, Dierenwelzijn en Vlaamse Rand verzocht binnen een termijn van dertig dagen, van rechtswege[*] verlengd tot 3 september 2024, een advies te verstrekken over een ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering ‘tot wijziging van de regelgeving over het omstandigheidsverlof voor de personeelsleden van het onderwijs’.

Het ontwerp is door de eerste vakantiekamer onderzocht op 27 augustus 2024. De kamer was samengesteld uit Koen MUYLLE, staatsraad, voorzitter, Tim CORTHAUT en Frédéric VANNESTE, staatsraden, Jan VELAERS, assessor, en Wim GEURTS, griffier.

Het verslag is uitgebracht door Allan MAGEROTTE, adjunct-auditeur.

Het advies, waarvan de tekst hierna volgt, is gegeven op 28 augustus 2024.

*

[*] Deze verlenging vloeit voort uit artikel 84, § 1, eerste lid, 2°, *in fine*, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973, waarin wordt bepaald dat deze termijn van rechtswege verlengd wordt met vijftien dagen wanneer hij begint te lopen tussen 15 juni en 15 augustus.

‡LW-CIIYQECEI-HGJIAMW‡

1. Met toepassing van artikel 84, § 3, eerste lid, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973, heeft de afdeling Wetgeving zich toegespitst op het onderzoek van de bevoegdheid van de steller van de handeling, van de rechtsgrond, alsmede van de vraag of aan de te vervullen vormvereisten is voldaan.

*

VOORAFGAANDE OPMERKING

2. Rekening houdend met het ogenblik waarop dit advies wordt gegeven, vestigt de Raad van State de aandacht van de adviesaanvrager erop dat de verkiezingen van 9 juni 2024 tot gevolg hebben dat de regering sedert die datum en totdat een nieuwe regering is verkozen, niet over de volheid van haar bevoegdheid beschikt. Dit advies wordt evenwel gegeven zonder dat wordt nagegaan of dit ontwerp in die beperkte bevoegdheid kan worden ingepast, aangezien de afdeling Wetgeving geen kennis heeft van het geheel van de feitelijke gegevens die de regering in aanmerking kan nemen als ze te oordelen heeft of het vaststellen of het wijzigen van verordeningen noodzakelijk is.

*

STREKKING VAN HET ONTWERP

3. Het om advies voorgelegde ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering strekt ertoe voor de personeelsleden van het onderwijs een aanpassing door te voeren in de regeling tot toekenning van omstandigheidsverlof naar aanleiding van een zwangerschapsverlies zoals ingevoerd met ingang van 1 september 2024.[1]

Hiertoe worden twee besluiten gewijzigd:

- het besluit van de Vlaamse Regering van 31 maart 2006 ‘tot regeling van sommige verloven voor de personeelsleden van de hogescholen in de Vlaamse Gemeenschap en van de Hogere Zeevaartschool’;

- het besluit van de Vlaamse Regering van 3 juli 2009 ‘betreffende het omstandigheidsverlof, het verlof wegens overmacht, het onbezoldigd ouderschapsverlof en het geboorteverlof in geval van overlijden of hospitalisatie van de moeder voor bepaalde personeelsleden van het onderwijs en de centra voor leerlingenbegeleiding en tot wijziging van het besluit van de Vlaamse Regering van 26 april 1990 betreffende het verlof voor verminderde prestaties, gewettigd door sociale of familiale redenen en de afwezigheid voor verminderde prestaties wegens persoonlijke

[1] Ingevoegd bij artikelen 8 en 9 van het besluit van de Vlaamse Regering van 19 april 2024 ‘tot wijziging van diverse besluiten van de Vlaamse Regering, wat betreft personeel in het basisonderwijs, het deeltijds kunstonderwijs, het secundair onderwijs, het volwassenenonderwijs, de onderwijsinternaten, de leersteuncentra, de centra voor leerlingenbegeleiding, de inspectie en het hoger onderwijs’, met ingang van 1 september 2024.

‡LW-CIIYQECEI-HGJIAMW‡

aangelegenheid ten gunste van de personeelsleden van het onderwijs en de centra voor leerlingenbegeleiding’.

4. Voorliggend ontwerp heeft tot doel om deze regeling in overeenstemming te brengen met hetgeen dienaangaande in het Vlaams Personeelsstatuut wordt bepaald ten gevolge van het besluit van de Vlaamse Regering van 17 mei 2024 ‘tot wijziging van het Vlaams personeelsstatuut van 13 januari 2006 en het besluit van de Vlaamse Regering van 20 januari 2023 tot vaststelling van de minimale voorwaarden van de rechtspositieregeling van het personeel van lokale en provinciale besturen, wat betreft het toekennen van omstandigheidsverlof in geval van zwangerschapsverlies’.

Het met ingang van 1 september 2024 bij besluit van 19 april 2024 ingevoerde omstandigheidsverlof bij zwangerschapsverlies wordt zo uitgebreid naar personeelsleden van wie de echtgenote of samenwonende partner een zwangerschapsverlies lijdt. Daarnaast wordt de verplichting om de zwangerschap vooraf aan de werkgever te melden vervangen door het afleggen van een verklaring op eer.

Het te nemen besluit treedt in werking op 1 september 2024 (artikel 3).

RECHTSGROND

5. Het ontwerp vindt rechtsgrond in de in de aanhef vermelde bepalingen. Deze bepalingen voorzien inderdaad dat het betrokken personeelslid onder de door de Vlaamse Regering bepaalde voorwaarden verlof verkrijgt, gelijkgesteld met dienstactiviteit.[2]

Er dient evenwel in de aanhef meer specifiek te worden verwezen naar:

- de eerste paragraaf van het artikel 21 van het decreet van 1 december 1993 ‘betreffende de inspectie en de begeleiding van de levensbeschouwelijke vakken’;

- het eerste lid van het artikel 142 van het decreet van 8 mei 2009 ‘betreffende de kwaliteit van onderwijs’.

ONDERZOEK VAN DE TEKST

Artikel 3

6. Artikel 3 van het ontwerp bepaalt de datum van inwerkingtreding op 1 september 2024.

[2] Artikel 21, § 1, van het decreet van 1 december 1993 ‘betreffende de inspectie en de begeleiding van de levensbeschouwelijke vakken’ maakt, o.a. artikel 142 van het decreet van 8 mei 2009 ‘betreffende de kwaliteit van onderwijs’ van toepassing.

‡LW-CIIYQECEI-HGJIAMW‡

Gelet op de datum waarop dit advies wordt gegeven, zal het te nemen besluit met terugwerkende kracht uitwerking hebben.

Het verlenen van terugwerkende kracht aan besluiten is enkel toelaatbaar ingeval voor de retroactiviteit een wettelijke grondslag bestaat, de retroactiviteit betrekking heeft op een regeling waarbij, met inachtneming van het gelijkheidsbeginsel, voordelen worden toegekend of in zoverre de retroactiviteit noodzakelijk is voor de continuïteit of de goede werking van het bestuur en daardoor, in beginsel, geen verkregen situaties worden aangetast. Enkel indien de retroactiviteit van de ontworpen regeling in één van de opgesomde gevallen valt in te passe, kan deze worden gebillijkt.

Gevraagd naar een verantwoording voor de gekozen datum antwoordde de gemachtigde:

> "Aangezien het Besluit van de Vlaamse regering over zwangerschapsverlies (bij de moeder) (zie bijlage) ingaat op 1 september 2024 vinden we het opportuun vanuit het gelijkheidsbeginsel om de partner zoveel als mogelijk gelijk te behandelen.
>
> Aangezien het gaat om een verlof, is dit zeker een voordeel voor het personeelslid waardoor de retroactiviteit te verantwoorden is.
>
> Er worden op geen enkele manier rechten ingeperkt.
>
> Ook in functie van de goede start van het schooljaar opteren we nieuwe regeling altijd bij de start van het schooljaar te laten ingaan.
>
> Conform de machtiging die door de Vlaamse Regering werd verleend bij haar beslissing van VR PV 2024/27 punt 0014, werden de scholen en personeelsleden tijdig ingelicht over de maatregelen die vervat zijn in dit ontwerp van besluit zodat zij op 1 september 2024 deze maatregelen correct zullen kunnen toepassen. De wijziging werd meegedeeld bij omzendbrief en via SchoolDirect. Deze maatregelen schenden dus geen verkregen situatie of rechten, vermits zij tijdig aan de betrokken partijen meegedeeld zijn en als dusdanig ook toegepast zullen worden."

Hiermee kan worden ingestemd.

DE GRIFFIER DE VOORZITTER

Wim GEURTS Koen MUYLLE

‡LW-CIIYQECEI-HGJIAMW‡